

Till:
Kommunstyrelsen

*För kännedom:
Kommunfullmäktige*

Revisionsrapport: Intern kontroll avseende hantering av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar

Vi, de förtroendevalda revisorerna i Vaxholms stad, har uppdragit till PwC att granska kommunens hantering av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar.

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att kommunstyrelsen inte har en helt tillräcklig intern kontroll avseende hantering av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar.

Bedömningen baseras på att:

- Det finns rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer vilka strukturellt bedöms vara tillfredsställande. Vår avstämning av leverantörsregistret mot svensk handels varningslista påvisade dock att det fanns aktiva och ej betalningsspärrade leverantörer i kommunens leverantörsregister vilka fanns med på varningslistan.
- Det finns ett rimligt antal personer i kommunen som har behörighet att göra ändringar av fasta data. Kommunen genomför själva ingen kontroll av ändringar av data (exempelvis genom kontroll av loggar) men kontrollmoment finns genom användandet av Inyett betalningsservice.
- Utifrån genomförd granskning kan vi konstatera att kommunens modell för upplägg av leverantörer medför att det kommer finnas många dubletter i leverantörsregistret. För att hålla registret aktuellt ska enligt kommunens rutiner den ena dubbletten vara passivsatt/spärrad. Vår stickprovskontroll påvisade dock bristande efterlevnad kring denna rutin.
- Det finns aktuella attestförteckningar och fungerande rutiner för att säkerställa att registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet är aktuella.
- Det finns ett systemstöd för att följa upp och säkerställa att betalning görs i tid. Det finns både automatiska kontroller i form av mailutskick till berörda attestanter samt

”mänsklig” interaktion från ekonomienheten vid sen attest, vilket skapar förutsättningar för att betalning sker i tid. Genomförd stickprovskontroll har påvisat att fakturorna i allt väsentligt betalats i tid.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Införa rutiner för att löpande följa upp och betalspärra leverantörer som återfinns på bland annat Svensk handels varningslista.
- Stärka den interna kontrollen för att säkerställa att leverantörer inte är registrerade dubbelt i leverantörsregistret.

Revisionen önskar få svar på vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av granskningens resultat och lämnade rekommendationer.

Revisionen beslutar att överlämna rapporten till Kommunstyrelsen för yttrande senast den 15 september 2020 samt till Kommunfullmäktige för kännedom.

För Vaxholms stads förtroendevalda revisorer

Anders Haglund
Ordförande

Intern kontroll i hantering av leve- rantörsregister och leverantörsutbe- talningar

Vaxholms stad

Maj 2020

Ebba Öhlund

Jennifer Höök

Innehållsförteckning

1.	Inledning	4
1.1.	Bakgrund	4
1.2.	Syfte och revisionsfrågor	4
1.3.	Revisionskriterier	4
1.4.	Avgränsning	4
1.5.	Metod	4
2.	lakttagelser och bedömningar	5
2.1.	Revisionsfråga 1	5
2.1.1.	lakttagelser	5
2.1.2.	Bedömning	5
2.2.	Revisionsfråga 2	6
2.2.1.	lakttagelser	6
2.2.2.	Bedömning	6
2.3.	Revisionsfråga 3	6
2.3.1.	lakttagelser	6
2.3.2.	Bedömning	7
2.4.	Revisionsfråga 4	7
2.4.1.	lakttagelser	7
2.4.2.	Bedömning	8
2.5.	Revisionsfråga 5	8
2.5.1.	lakttagelser	8
2.5.2.	Bedömning	8
3.	Revisionell bedömning	9
3.1.	Rekommendationer	9
4.	Bedömningar utifrån revisionsfråga	10
4.1.	Bedömningar mot revisionsfråga	10

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vaxholms stad genomfört en granskning av kommunens interna kontroll avseende hantering av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar.

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att kommunstyrelsen inte har en helt tillräcklig intern kontroll avseende hantering av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar.

Bedömningen baseras på bedömningen av respektive revisionsfråga, vilket framgår av kapitel 2 samt sammanfattningsvis nedan.

Revisionsfråga 1: Finns det rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer?

Det finns rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer vilka strukturellt bedöms vara tillfredsställande. Vår avstämning av leverantörsregistret mot svensk handels varningslista påvisade dock att det fanns aktiva och ej betalningsspärrade leverantörer i kommunens leverantörsregister vilka fanns med på varningslistan.

Svar på revisionsfrågan: Delvis

Revisionsfråga 2: Finns det rutiner för att följa upp ändringar av fast data?

Det finns ett rimligt antal personer i kommunen som har behörighet att göra ändringar av fasta data. Kommunen genomför själva ingen kontroll av ändringar av data (exempelvis genom kontroll av loggar) men kontrollmoment finns genom användandet av Inyett betalningsservice.

Svar på revisionsfrågan: Ja

Revisionsfråga 3: Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsregistret är aktuellt?

Utifrån genomförd granskning kan vi konstatera att kommunens modell för upplägg av leverantörer medför att det kommer finnas många dubletter i leverantörsregistret. För att hålla registret aktuellt ska enligt kommunens rutiner den ena dubbletten vara passivsatt/spärrad. Vår stickprovskontroll påvisade dock bristande efterlevnad kring denna rutin.

Svar på revisionsfrågan: Nej

Revisionsfråga 4: Finns det en aktuell attestförteckning som stämmer med registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet?

Genomförd granskning visar att det finns aktuella attestförteckningar och fungerande rutiner för att säkerställa att registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet är aktuella.

Svar på revisionsfrågan: Ja

Revisionsfråga 5: Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsfakturor betalas i tid?

Genomförd granskning visar att det finns ett systemstöd för att följa upp och säkerställa att betalning görs i tid. Det finns både automatiska kontroller i form av mailutskick till berörda attestanter samt "mänsklig" interaktion från ekonomienheten vid sen attest, vilket skapar förutsättningar för att betalning sker i tid. Genomförd stickprovskontroll har påvisat att fakturorna i allt väsentligt betalats i tid.

Svar på revisionsfrågan: Ja

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Införa rutiner för att löpande följa upp och betalspärra leverantörer som återfinns på bland annat Svensk handels varningslista.
- Stärka den interna kontrollen för att säkerställa att leverantörer inte är registrerade dubbelt i leverantörsregistret.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Inköpskostnader utgör en väsentlig del av Vaxholms stads externa kostnader. Omfattande risker finns förknippade med inköp och hantering av leverantörsfakturor. I den centrala hanteringen finns det risk för att registerhållning och hanteringen av leverantörsregistret mm inte alltid fungerar som avsett. Då ansvaret för inköp, attest och kontering av leverantörsfakturor är decentraliserat finns en ökad risk för att kontroll av inköp och utbetalningar inte i alla delar har en tillfredsställande följsamhet till tecknade avtal. Det kan vara svårt att i alla delar upprätthålla kompetens och enhetlighet i kontrollerna.

Utifrån revisorernas riskanalys för 2020 har revisorerna beslutat att, som ett led i den årliga granskningen, genomföra en granskning av internkontroll i hantering av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar.

Följande revisionsfrågor används för att svara mot syftet:

- Finns det rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer?
- Finns det rutiner för att följa upp ändringar av fast data?
- Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsregistret är aktuellt?
- Finns det en aktuell attestförteckning som stämmer med registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet?
- Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsfakturor betalas i tid?

1.3. Revisionskriterier

Revisionskriterier utgörs av:

- Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning
- Kommunens egna rutiner/riktlinjer

1.4. Avgränsning

Granskningen avgränsas till kommunstyrelsen och revisionsfrågor.

1.5. Metod

Granskningen har genomförts genom en kvantitativ dataanalys av leverantörsregistret och leverantörsutbetalningar samt intervju med berörda tjänstemän. Kontroll av har även gjorts avseende tester mot attestlistor.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1. Revisionsfråga 1

Finns det rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer?

2.1.1. Iakttagelser

Av genomförda intervjuer kan vi konstatera att det finns strukturer för initial och löpande kontroll av leverantörer. Initial kontroll av leverantörer hanteras via upphandlingsenheten i samband med genomförande av upphandling. I samband med det kontrolleras leverantören mot Svensk handels varningslista, bolagsverket, skatteverket, plus- och bankgirocentralen samt mot CreditSafe. Löpande kontroll av leverantörer fångas genom att kommunen använder Inyett betalningsservice. Genom användandet av Inyett betalningsservice kontrolleras, enligt uppgift, följande i samband med betalning: okänd girokoppling, skuldrating, factoring, inaktivt giro, bluffbolag, förekomsten av dubletter av leverantörsfakturor/betalningar samt att F-skattsedel finns. Skulle varning ske avseende en utbetalning har kommunen möjlighet att stoppa transaktionen innan den går för betalning.

Den praktiska hanteringen av leverantörsregistret görs av en funktion inom ekonomienheten. Vidare finns det ytterligare tre personer inom ekonomienheten vilka fungerar som ersättare vid frånvaro som har behörighet att registrera leverantörer i leverantörsregistret.

Vi har utfört en kontroll av leverantörsregistret mot svensk handels varningslista. I verifieringen noterades två leverantörer i kommunens leverantörsregister som fanns med på svensk handels varningslista. Leverantörerna har status "aktiv" och är inte betalningspärade i leverantörsregistret. Dock kunde vi verifiera att ingen utbetalning skett till de två leverantörerna på varningslistan för perioden januari till april 2020.

2.1.2. Bedömning

Det finns rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer vilka strukturellt bedöms vara tillfredsställande. Vår avstämning av leverantörsregistret mot svensk handels varningslista påvisade dock att det fanns aktiva och ej betalningspärade leverantörer i kommunens leverantörsregister vilka fanns med på varningslistan.

Svar på revisionsfrågan: Delvis.

2.2. Revisionsfråga 2

Finns det rutiner för att följa upp ändringar av fasta data?

2.2.1. Iakttagelser

Det finns, enligt uppgift, sammantaget fyra personer i kommunen som har behörighet att göra ändringar av fasta data i leverantörsregistret (1 ordinarie och 3 ersättare). Medarbetarna har full behörighet att lägga upp nya leverantörer och ändra fast data i leverantörsregistret, vilket innebär att en tvåhandsprincip inte är ett krav.

Kommunen gör inga regelbundna kontroller avseende ändring av fast data, däremot loggar systemet ändringar som skett, av vem och när. Dessa tas inte ut och kontrolleras men finns kvar i systemet per leverantör. Vårt att poängtera är att kommunen använder Inyett betalningsservice vilket medför en kontroll av relevanta uppgifter, såsom betalningsmottagare, i samband med betalning. Följaktligen finns det kontrollmoment för att identifiera eventuella oegentliga ändringar av fasta data.

I granskningen har vi begärt in loggar för fem leverantörer. I verifieringen noterades att en leverantör saknade en dokumenterad logg i systemet. Kommunen har efterfrågat förklaring från systemleverantören avseende den uteblivna loggen, men har per granskningstidpunkten inte erhållit svar. För de övriga fyra leverantörer fanns en tydligt dokumenterad logg där behöriga personer registrerat nya leverantörer och ändrat fast data.

2.2.2. Bedömning

Det finns ett rimligt antal personer i kommunen som har behörighet att göra ändringar av fasta data. Kommunen genomför själva ingen kontroll av ändringar av data (exempelvis genom kontroll av loggar) men kontrollmoment finns genom användandet av Inyett betalningsservice.

Svar på revisionsfrågan: Ja.

2.3. Revisionsfråga 3

Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsregistret är aktuellt?

2.3.1. Iakttagelser

Utifrån genomförda intervjuer konstaterar vi att kommunen använder Inyett betalservicetjänsten för att säkerställa ett aktuellt leverantörsregister. I samband med betalningsfilerna erhåller kommunen signallistor avseende de leverantörer som ingår betalningsfilen. Beroende på signalerna (tex. bluföretag eller konkurs) har kommunen som rutin att spärra eller passivsätta leverantören. Ett annat exempel på när kommunen passivsätter/spärrar en leverantör är när man har missat att leverantören redan ligger i registret, vilket innebär att det skapas en dubblett. När dubbletten upptäcks passivsätts den äldre. Enligt uppgift raderas aldrig en leverantör från kommunens leverantörsregister då kommunen vill ha möjlighet att kunna gå tillbaka i tiden och titta på fakturor eller annan information.

Kommunens leverantörsregister består av 10 574 leverantörer. Vi har sökt efter dubletter i leverantörsregistret och genomfört en stickprovskontroll på 16 stycken av dubletterna. Dessa stämde sedan av mot kommunens system för att verifiera att de var spärrade eller passivsatta, det vill säga att de båda inte var aktiva i systemet. Av verifieringen framgick att 16 av 16 granskade leverantörer var dubbelt registrerade med status aktiv. Enligt uppgift berodde detta på "den mänskliga faktorn".

2.3.2. *Bedömning*

Utifrån genomförd granskning kan vi konstatera att kommunens modell för upplägg av leverantörer medför att det kommer finnas många dubletter i leverantörsregistret. För att hålla registret aktuellt ska enligt kommunens rutiner den ena dubbletten vara passivsatt/spärrad. Vår stickprovskontroll påvisade dock bristande efterlevnad kring denna rutin.

Svar på revisionsfrågan: Nej.

2.4. Revisionsfråga 4

Finns det en aktuell attestförteckning som stämmer med registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet?

2.4.1. *Iakttagelser*

Av reglementet för attest och utanordning (KF § 40/2009) framgår transaktionernas flöde från beslutsattest till granskningsattest och slutligen utanordningsattest. Det framgår tydligt vad som ska utföras för respektive attestmoment. Vid externa transaktioner får samma person ej utföra mer än ett attestmoment för respektive transaktion. Vid interna transaktioner skall attestmomenten utföras av minst två personer.

Kommunen har, utöver reglementet, en tagit fram en lathund på detaljerad nivå med tydliga instruktioner kring hur attest- och kontering sker i ekonomisystemet för respektive attestmoment. Lathunden finns på Raindanceportalen och är detaljerat beskriven i form av både text och bilder för att förenkla momenten.

Nya attestförteckningar upprättas varje årsskifte och kontrolleras mot ekonomisystemet av ekonomienheten. Förvaltningschef ansvarar för att attestlistor är uppdaterade, men vi noterar att ingen totalsignering från förvaltningschef görs för att bedöma om listorna är korrekta. Vidare görs uppdatering av attestblanketter löpande under året vid förändringar där varje attestant registreras med en tillsvidare behörighet tills någon förändring sker som innebär att attesträtten ska avslutas. Det är två personer som har behörighet att registrera attestanter i ekonomisystemet, varav en ordinarie och en ersättare.

Mottagningsattestanter och beslutsattestanter får, enligt uppgift, utbildningar innan de får behörighet i ekonomisystemet. Samtliga medarbetare får utbildning kring attest och kontering och för samtliga chefer omfattas även beslutsattest. Vidare ger ekonomienheten löpande information kring attest under året.

Vi har genomfört en kontrolltestning avseende 15 leverantörsfakturor. Kontroll har gjorts med avseende på dualitet i attest samt avseende att beslutsattesten gjorts av behörighet attestant. Verifieringen är genomförd utan anmärkning. Samtliga fakturor har attesterats av behörig person.

2.4.2. *Bedömning*

Genomförd granskning visar att det finns aktuella attestförteckningar och fungerande rutiner för att säkerställa att registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet är aktuella.

Svar på revisionsfrågan: Ja.

2.5. Revisionsfråga 5

Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsfakturor betalas i tid?

2.5.1. *laktagelser*

Samtliga leverantörsfakturor hanteras via kommunens elektroniska flöde i ekonomisystemet. Uppskattningsvis hälften av fakturorna är, enligt uppgift, elektroniska och den andelen ökar allt mer efter införandet av elektroniska fakturor 2019 med anledning av förändring i lag. I kommunen förekommer inga helt manuella underlag, istället scannas underlag in i ekonomisystemet för att sedan kunna följa samma fakturahanteringsprocess som de elektroniska fakturorna. Utlägg understigande 500 kronor hanteras via lönesystemet och utlägg överstigande 500 kronor går via ekonomisystemet.

I fakturaportalen framgår hur nära förfallotidpunkt varje faktura ligger. Betalningspåminnelser och inkasso hamnar direkt hos ekonomi. Vid en försenad utbetalning får attestanter en påminnelse från ekonomienheten via automatiska mail tre gånger dagligen. Om fakturorna trots detta inte betalas eskaleras ärendet till högre chef. Vid varje bokslut kontrollerar ekonomienheten att inga förfallna fakturor föreligger.

Under semesterledighet (vecka 20 – vecka 35) föreligger temporära attestlistor för att säkerställa att samtliga fakturor attesteras och betalas i tid.

Vi har genomfört en kontrolltestning avseende 15 utbetalningar under perioden januari-april 2020 i syfte att verifiera att fakturorna betalats i tid. Vi har kunnat genomföra uppföljningen för 10 av de 15 utbetalningarna i urvalet. För de resterande fem kunde en verifiering inte göras med anledning av att underlaget inte bestod av en faktura, utan manuella betalningsunderlag för skolplatser från utbildningsförvaltningen. Genomförd stickprovskontroll har påvisat att 6 av 10 verifierade fakturor betalades i tid. 3 av 10 verifierade fakturor betalades en dag efter förfalldatum, 1 av 10 betalades en vecka efter förfalldatum.

2.5.2. *Bedömning*

Samtliga transaktioner hanteras via det elektroniska leverantörsfakturaflödet varför det finns systemstöd för att följa upp och säkerställa att betalning görs i tid. Det finns både automatiska kontroller i form av mailutskick till berörda attestanter samt "mänsklig" interaktion från ekonomienheten vid sen attest, vilket skapar förutsättningar för att betalning sker i tid. Genomförd stickprovskontroll har påvisat att fakturorna i allt väsentligt betalats i tid.

Svar på revisionsfrågan: Ja.

3. Revisionell bedömning

Mot bakgrund av genomförd granskning gör vi bedömningen att kommunstyrelsen inte har en helt tillräcklig intern kontroll avseende hantering av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar. Den sammantagna revisionella bedömningen baseras på utfallet av genomförd granskning och bedömningen av de fem revisionsfrågorna.

3.1. Rekommendationer

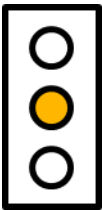
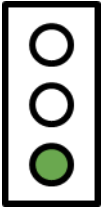

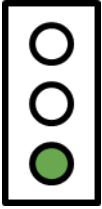
Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Införa rutiner för att löpande följa upp och betalspärra leverantörer som återfinns på bland annat Svensk handels varningslista.
- Stärka den interna kontrollen för att säkerställa att leverantörer inte är registrerade dubbelt i leverantörsregistret.

4. Bedömningar utifrån revisionsfråga

Nedan presenteras bedömningen av respektive revisionsfråga.

4.1. Bedömningar mot revisionsfråga

Revisionsfråga	Kommentar	
Revisionsfråga 1 <i>Finns det rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer?</i>	Delvis Det finns rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer vilka strukturellt bedöms vara tillfredsställande. Vår avstämning av leverantörsregistret mot svensk handels varningslista påvisade dock att det fanns aktiva och ej betalningsspärrade leverantörer i kommunens leverantörsregister vilka fanns med på varningslistan.	
Revisionsfråga 2 <i>Finns det rutiner för att följa upp ändringar av fast data?</i>	Ja Det finns ett rimligt antal personer i kommunen som har behörighet att göra ändringar av fasta data. Kommunen genomför själva ingen kontroll av ändringar av data (exempelvis genom kontroll av loggar) men kontrollmoment finns genom användandet av Inyett betalningsservice.	
Revisionsfråga 3 <i>Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsregistret är aktuellt?</i>	Nej Utifrån genomförd granskning kan vi konstatera att kommunens modell för upplägg av leverantörer medför att det kommer finnas många dubletter i leverantörsregistret. För att hålla registret aktuellt ska enligt kommunens rutiner den ena dubbletten vara passivsatt/spärrad. Vår stickprovskontroll påvisade dock bristande efterlevnad kring denna rutin.	
Revisionsfråga 4 <i>Finns det en aktuell attestförteckning som stämmer med registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet?</i>	Ja Genomförd granskning visar att det finns aktuella attestförteckningar och fungerande rutiner för att säkerställa att registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet är aktuella.	

Revisionsfråga 5

Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsfakturer betalas i tid?

Ja

Genomförd granskning visar att det finns ett systemstöd för att följa upp och säkerställa att betalning görs i tid. Det finns både automatiska kontroller i form av mailutskick till berörda attestanter samt "mänsklig" interaktion från ekonomienheten vid sen attest, vilket skapar förutsättningar för att betalning sker i tid. Genomförd stickprovskontroll har påvisat att fakturorna i allt väsentligt betalats i tid.

2020-06-16

Carin Hultgren

Uppdragsledare

Ebba Öhlund

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Vaxholms stads förtroendevalda revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2020-04-23. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.